

2014 -03- 18

Nr. R-2502

LIETUVOS UNIVERSITETŲ REKTORIŲ KONFERENCIJA
Lithuanian Universities Rector's Conference

2014-03-14 Kaunas 2259

LRS Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto Pirmininkei Audronei Pitrenienei,
LR Švietimo ir mokslo Viceministrui Rimantui Vaitkui

DĖL MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NAUJOS REDAKCIJOS

Lietuvos universitetų rektorių konferencija (toliau - LURK) pateikia savo pastabas dėl naujos Mokslo ir studijų įstatymo redakcijos. Kai kurios iš šių pastabų yra konkrečios ir detalizuotos, atitinka teisinės technikos reikalavimus, todėl jų pagrindu Mokslo ir studijų įstatymo projektas buvo atitinkamai pakeistas (šie pakeitimai įstatymo projekte yra pažymėti raudona spalva).

Kitos pastabos yra abstrakčios, sisteminio pobūdžio (jų pritaikymas įstatymo projekte reikalauja sisteminio viso įstatymo pakeitimo, atitinkamų formuluočių keitimo ne viename straipsnyje) arba reikalauja papildomų konsultacijų/diskusijų. Atsižvelgiant į tai, šiuo raštu pateikiame susistemintas LURK pastabas, kurios turėtų būti apsvarstytos, siekiant išspręsti jų įtraukimo į Mokslo ir studijų įstatymo projektą klausimą.

1. Mokslo ir studijų įstatymo projekto 6 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad Švietimo ir mokslo ministerija arba jos įgaliota institucija pagal Vyriausybės patvirtintą pavyzdinę formą su valstybinėmis aukštosiomis mokyklomis sudaro veiklos sutartis 3 metų laikotarpiui, šioje sutartyje yra aptarti veiklos vertinimo kriterijai. Siūlytina Mokslo ir studijų įstatyme aptarti esminius šios sutarties elementus bei Švietimo ir mokslo ministerijos ir aukštosios mokyklos įsipareigojimus.

2. Mokslo ir studijų įstatymo projekto 18 straipsnyje yra detalai reglamentuota akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus veikla ir jos apribojimai, paskyrimas į pareigas, funkcijos, įgaliojimai ir kt. Manytina, kad toks detalus akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus veiklos reglamentavimas įstatymu neatitinka teisinės technikos reikalavimų, nes šie klausimai turėtų būti reguliuojami ne įstatyme, o poįstatyminiuose teisės aktuose.

3. Mokslo ir studijų įstatymo projekte aukštųjų mokyklų išorinis vertinimas, akreditavimas ir leidimai vykdyti studijas pateikti painiai (pvz.: 37 straipsnis). Neaišku, kokių pagrindu aukštoji mokykla neakredituojama arba jos akreditacija panaikinama. Mokslo ir studijų įstatymo projekto 37 straipsnio 1 dalies nuostatos sudaro įspūdį, kad aukštosios mokyklos bus akredituojamos, o ne vertinamos, o 43 straipsnio nuostatose teigiama, kad Studijų kokybės vertinimo centras atlieka *aukštųjų mokyklų išorinį veiklos vertinimą, bet ne aukštosios mokyklos akreditavimą*. Aukštosios mokyklos akreditavimo sąvoka atsiranda tik 44 straipsnio nuostatose, kur apibrėžiamas tik naujai įsteigtos aukštosios mokyklos akreditavimas.

4. Mokslo ir studijų įstatymo projekto 39 straipsnyje kalbama apie mokslo ir studijų veiklos vienovę kaip akademinį principą, bet ne apie prioritetizavimą kaip valstybės politikos nuostatą, todėl ji

siūloma palikti tokį, koks buvo ankstesnėje įstatymo redakcijoje. Be to, siūlytina suformuluoti atskirą Mokslo ir studijų įstatymo straipsnį, skirtą sureguliuoti mokslo ir studijų veiklos strateginį planavimą, mokslinių tyrimų programas, valstybės užsakymą studijose ir kitas priemones.

5. Mokslo ir studijų įstatymo projekto 44 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad aukštosios mokyklos akreditavimas yra procedūra, kurios metu įgaliota institucija teisės aktų nustatyta tvarka patvirtina, kad naujai įsteigtos aukštosios mokyklos veikla atitinka nustatytus reikalavimus ir paraiškoje, pateiktoje siekiant gauti leidimą vykdyti studijas ar su studijomis susijusią veiklą, numatyti veiklos rodikliai yra pasiekti. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžta, kad akreditavimas – tai procedūra, kurios metu įgaliota institucija pripažįsta, kad įvertinta švietimo programa, švietimo teikėjas atitinka nustatytus reikalavimus. Manytina, kad Mokslo ir studijų įstatyme ir Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme vartojama akreditavimo sąvoka turėtų būti suvienodinta.

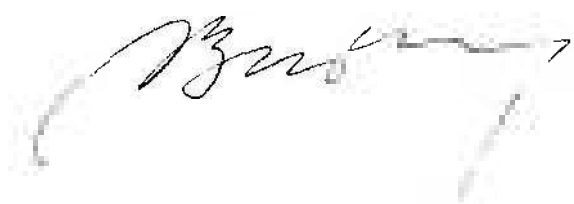
6. Mokslo ir studijų įstatymo projekto 44 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad jei išorinio vertinimo metu nustatomi esminiai aukštosios mokyklos veiklos trūkumai, Studijų kokybės vertinimo centras apie tai informuoja Švietimo ir mokslo ministeriją, kuri priima sprendimą dėl aukštosios mokyklos akreditavimo panaikinimo. Pažymėtina, kad įtvirtinus tokią 44 straipsnio 4 dalies nuostatą, aukštajai mokyklai nebelieka galimybės pašalinti ar ištaisyti nustatytus pažeidimus. Nustačius aukštosios mokyklos veiklos trūkumus iš karto taikoma griežčiausia priemonė – aukštosios mokyklos akreditavimo panaikinimas. Taip pat pažymėtina, kad nėra paaiškinta, kas laikytina esminiais aukštosios mokyklos trūkumais, kurie leistų priimti sprendimą dėl aukštosios mokyklos.

7. Studijų programų reikalavimus, kurie yra reglamentuoti Mokslo ir studijų įstatymo projekto 48 straipsnyje, reikėtų susieti su Europos ir Lietuvos kvalifikacijų sąrangose, Dublino aprašuose bei Lietuvoje patvirtintuose studijų pakopų aprašuose užfiksuotais studijų pakopų bei jų suteikiamų kvalifikacijų požymiais.

8. Mokslo ir studijų įstatymo projekto 48 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad profesinės magistrantūros studijos skiriamos giliau pasirengti profesinei veiklai, reikalaujančiai ne tik žinių, bet ir gebėjimų, įgyjamų ir pritaikomų praktinėje veikloje. Terminas „profesinė magistrantūra“ šioje nuostatoje vartojamas neteisingai – profesine kvalifikacija nėra kvalifikacinis laipsnis, laipsnio nesuteikiančios studijos nebuvo priskiriamos 7 kvalifikacijų sandaros lygmeniui. Šiuo atveju patartina atsisakyti termino „profesinė magistrantūra“. Svarstytinas šio termino pakeitimas terminu „profesinės kvalifikacijos programos“.

Papildomai pažymime, kad dėl Mokslo ir studijų įstatymo projekto VII skyriaus, kuriame reglamentuojamas mokslo ir studijų finansavimas, pastabų neteikiame ir pakeitimų įstatymo projekte nedarome. 2014 m. vasario mėn. 28 d. LURK posėdyje buvo nuspręsta iki tol, kol paaiškės aukštojo mokslo finansavimo koncepcija, pastabų minėtam VII skyriui neteikti. Paaiškėjus aukštojo mokslo finansavimo koncepcijai, pastabas ir įstatymo projekto pakeitimus dėl Mokslo ir studijų įstatymo projekto VII skyriaus pateiksime atskirai.

LURK prezidentas

Petras Baršauskas

Arūnas el...

Adresas, Laisvės al 13, LT-44238, Kaunas, LITHUANIA,
Kodas 191900971, aistisk. sąsk. Nr. LT14 7044 0600 0121 6614, SEB bankas, Vilniaus filialas
Tel. +370 618 68019, E-mail turkbiuras@jurk.lt
<http://www.jurk.lt>